

Føroyska málið

MÓÐURMÁLS- DAGUR OG VIRÐISLØN

25. mars er føðingardagur V. U. Hammershaimbs. Tá verður móðurmálsdagurin hildin. Tað eru Nám, Mentamálaráðið, Sosialurin, Kringvarp Føroya, Málráðið, Føroyamálsdeildin, Norðurlandahúsið, Sprotin, Bókadeild Føroya Lærarafelags og Landsbókasavnið, sum skipa fyri degnum og virðislønini

Fyriskipararnir heita í hesum sambandi á skúlar, stovnar, fyrirkur og arbeiðspláss í síni heild í landinum at leggja sær henda dag í geyma, ikki bara í móðurmálsundirvísingini í skúlunum, men í øllum viðurskiftum, soleiðis at bæði næmingar og fólkið alt verða kunnað um viðurskifti, sum elvdu til, at vit í dag hava eitt væl virkandi mál, sum alt árið kann rúma øllum samskifti.

Sama dag, móðurmálsdagin 25. mars, verður ein móðurmálsvirðisløn handað. Virðislønin verður í ár handað fyrri tað góða málið í lýsingum og handilsligum teksti. Seinna partin móðurmálsdagin verða fleiri stuttir fyrilestrar og framløgur um móðurmálið í Norðurlandahúsinum. Um kvøldið verður Móðurmálsvirðislønin handað í Nýggjustovu í Gongini í Havn, har Hammershaimb vaks upp.

Fyriskipararnir siga, at nú skal móðurmálið setast í miðdepilin ein fastan dag, móðurmálsdagin, sum er føðingardagur Hammershaimbs. Forløgini Sprotin og Bókadeild Føroya Lærarafelags stuðla eisini tiltakinum.

Lívið hjá V. U. Hammershaimb

196 ár

BARBARA HOLM

Tá lógmansembætið varð niðurlagt í 1816, sat Jørgen Frants Hammershaimb í hesum starvi við bústaði á Steig í Sandavági. Hann hevði lyfti um at sleppa at búgva á garðinum til sín doyggjandi dag, og her varð Vencelaus Ulricus Hammershaimb borin í heim í 1819.

Vencil var ikki meira enn árs-gamal, tá pápin doyði í 1820, og so mátti mamman flyta við soninum og eini dóttur, sum hjúnini eisini áttu.

Í 1822 fluttu tey av Steigini til Havnar, har tey finga innivist hjá ommuni í Nýggjustovu. Drongurin lærði her at lesa hjá abba sínum, ið var fúti, og at skriva hjá Jens Davidson, skrivara á amtsskrivstovuni.

Í 1831 fór V. U. Hammershaimb til Danmarkar at fáa sær útbúgving; hann tók studentsprógv í 1839

V. U. Hammershaimb
fyllur 196 ár.

og skrivaði seg so inn á Lærda Háskúlan í Keypmannahavn, har hann fór undir at lesa gudfrøði.

Frá 1800 og úteftir var roman-

tikkurin galdandi mentanarrørslan. Fyri tey, sum vóru hugtikin av hesum, var móðurmálið at kalla heilagt. Fornari tað var, hægri varð tað mett.

Í slíkum mentanarumhvørvi kom V. U. Hammershaimb at sita lestrarár síni. Hann las gudfrøði, men áhugin fyri forna norrøna málinum var stórur. Hann var nógv saman við islenskum studentum, sum løsu í Keypmannahavn, og viðgitni danski forminnisgranskarin Svend Grundtvig gjørdist vinmaður hansara. Tað er einki at ivast í, at øll hesi viðurskifti finga hann at seta sær fyrri at gera okkurt munagott føroyskum máli og bókmentum at frama.

Í 1847 tók hann gudfrøðisprógv, men ikki fyrr enn í 1855 fekk hann prestastarv heima í Føroyum. Hann varð tá settur í prestaembætið í Norðstremoy við sæti á Kirkju-teigi í Kvívík. Sjey ár seinni

Stutt
ævisøga